

วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ ฉบับที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559

**ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบาง
ปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**

เกรือทิพย์ สัตยสาราญ *

.....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูกลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารวิชาการ ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance)

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านงานบริหารวิชาการ ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป ตามลำดับ

.....

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำ ให้การพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่ประเทศชาติต้องการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ. 2555-2559) ที่เน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญอันดับแรก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประชากรของประเทศได้ ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ บุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจในการทำงาน มีขวัญและกำลังใจดีก็必将มีความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี จะทำให้การจัดการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 72)

การบริหารการศึกษาในโรงเรียน การส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะทำ ให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่อนาคตที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นอย่างมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานจึงจำเป็นจะต้องบริหารหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย การที่จะพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่จะขับเคลื่อนพลัง การปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี คนเก่ง มีความสุข โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กำหนดภาระงานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงาน

วิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามขอบข่ายงานดังกล่าว

แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า งานทั้ง 4 ด้านภายในโรงเรียนไม่เป็นไปตามความพึงพอใจของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านคลองหลวง การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณที่ไม่ได้รับการจัดสรรให้เป็นไปตามความเป็นจริงตามที่กำหนดไว้ในโครงการ จึงส่งผลต่อการบริหารงานในชั้นเรียนของครูผู้สอน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ว่ามีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อนำผลวิจัยที่พบมาแก้ปัญหาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสนองความพึงพอใจให้แก่ครูได้ปฏิบัติงานต่างๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของงานทั้ง 4 ด้าน

เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร กลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น รวม 220 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางปู สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่ม อย่างง่าย จำนวน 140 คน

ตัวแปรที่ปรักษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ มีดังนี้

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

ประสบการณ์ในการทำงาน มีดังนี้

- 1) ค่ำกว่า 10 ปี
- 2) ระหว่าง 10 – 20 ปี
- 3) มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ค้างนี้

- 1) ด้านบริหารวิชาการ
- 2) ด้านบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านบริหารบุคคล
- 4) ด้านบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1) งานด้านวิชาการ	จำนวน 15 ข้อ
2) งานด้านงบประมาณ	จำนวน 15 ข้อ
3) งานด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน 15 ข้อ
4) งานด้านการบริหารทั่วไป	จำนวน 15 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์การแปลค่าช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ขั้นตอน การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการแล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87
4. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุง แก้ไข จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำแบบสอบถามไปให้ กลุ่มโรงเรียนบางปู ตอบแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือไปยังกลุ่มโรงเรียนบ้านคลองหลวง ช่วยเหลือในการแจกและเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 25 – 28 เมษายน 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่ง ครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 140 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One-way analysis of variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธี แอลฟา (Scheffe's Post hot Comparison)

7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยนำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

8. กำหนดนัยสำคัญทางสถิติ .05 = Sig
การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 24 for Windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ร้อยละ
3. หาค่าความพึงพอใจของครูกลุ่มโรงเรียนบางปู ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูกลุ่มโรงเรียนบางปู ใช้ t-test เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว แต่ถ้าเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัว ใช้ One-way analysis of variance ถ้าพบความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อไปทำการทดสอบ โดยวิธีเชฟเฟ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) และการหาค่า IOC
 2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ (Percentage)
 3. ทดสอบ ค่า t-test แบบ Independent เมื่อเปรียบเทียบตัวแปร 2 ตัว
 4. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อเปรียบเทียบตัวแปร 3
- ตัว ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยสรุปผลการด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 140 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระหว่าง 10 – 20 ปี และ น้อยกว่า 10 ปี
2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ
3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย ด้านสูงสุด คือ ด้านสูงสุด คือ ด้านบริหารงานงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

3.1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เพศชายมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณมากกว่าเพศหญิง

3.2 ด้านการบริหารงานทั่วไป เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เพศหญิงมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปมากกว่าเพศชาย

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เพศชายมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานบุคคลมากกว่าเพศหญิง

3.4 ด้านการบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เพศหญิงมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการมากกว่าเพศชาย

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 10 - 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไปตามลำดับ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 1.1 แนวคิด ทฤษฎีความพึงพอใจ
 - 1.2 หลักการ และความสำคัญของความพึงพอใจ
 2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 แนวคิดทฤษฎีหลักการบริหารสถานศึกษา
 3. ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.3 การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.4 ความหมายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.5 ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา
- 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- งานวิจัยในประเทศ
 - ศิริวรรณ วรโพด (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวตะ เขต 2
 - สุนทร เพ็ชรพราว (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1
 - มนตรี ดวงสิน (2553) ได้วิจัยการความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารของโรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดเก่า สังกัดเทศบาลเมืองกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารของโรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดเก่า สังกัด

เทศบาลเมืองกระบี่ ตามขอบข่ายการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไปด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารวิชาการ

- บุษกร วงศ์สุวรรณ (2553) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดยโสธร
- ประจักษ์ศักดิ์ สถิตน้อย (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนบ้านศรีทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
- ศศิธร สุขศิริ (2559) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเตรียมอำเภอบางพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
- นางภัทราพร(2553)แสงประพันธ์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารด้านการบริหารงานในโรงเรียนหนองสองห้องวิทยาสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
- นางสาวประทุมทิพย์ แก้วทองคำ (2557) ความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อการบริหารสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีบางละมุงอินเตอร์-เทค
- ยุคดันทน์ หวานน้ำ (2555) การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนอำเภอลองหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1
- วัชรินทร์ ปะนามะเก,1 ศิริศักดิ์ จันญาไชย2 และ รัชชัย จิตรนันท์3 (2558) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในองค์กรมีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กรรวมทั้งความสุขของเพื่อนร่วมงานองค์กรใดก็ตามหากบุคคลไม่มีความพึงพอใจในการทำงานก็เป็นมูลเหตุหนึ่ง ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลงเมื่อมีการขาด

งาน ลาออกจากงาน และปัญหาทางวินัยได้อีกด้วย ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรใดมีความพึงพอใจในการทำงานสูงมีผลบวกต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ความพึงพอใจในการทำงานยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร ดังนั้น ถ้าหากหน่วยงานใดเห็นความสำคัญของการสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นในหน่วยงานกับคนในหน่วยงานของตนเองและมีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งตระหนักอยู่เสมอว่าความพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ หรือตามเวลา (สุนทร เพ็ชรพราว, 2551:16)

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการในสาขาจิตวิทยาองค์กร พฤติกรรมองค์กรและการบริหารองค์กร ได้ศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะทางจิตใจ ด้านความพึงพอใจของบุคคลได้เป็นจำนวนมาก นักวิชาการแต่ละคนได้ให้ความหมายของความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความหมายคล้ายกันแต่มีรายละเอียดบางส่วนที่แตกต่างกัน ในที่นี้ผู้วิจัยนำเสนอ นิยามของความพึงพอใจที่นักวิชาการได้อธิบาย สรุปไว้ชัดเจน ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2554:หน้า423) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่าความพึงพอใจ ในการทำงานเป็นเรื่องราวของความรู้สึกที่ดี ที่ชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจต่องานที่กำลัง ปฏิบัติอยู่และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการสนองความต้องการ

สุนทร เพ็ชรพราว (2551 : 17) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่องานและการทำงานนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกพร้อมจะเสียสละทุกอย่างอุทิศแรงกายแรงใจ และสติปัญญาให้แก่งาน และทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่พึงพอใจต่องาน ก็จะไม่กระตือรือร้นในการทำงาน เพียงทำงานตามหน้าที่ให้เสร็จไปในแต่ละวันเท่านั้น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน ความพึงพอใจทำให้บุคคลกระตือรือร้นในการทำงาน ที่มีความมุ่งมั่นมีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และส่งผลต่อความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

ไพฑูรย์ เรืองกมล (2554:หน้า 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในทางที่ดีที่บุคคลมีต่องานที่ทำ ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในงานมากก็จะเสียสละอุทิศแรงกายแรงใจสติปัญญาให้แก่งานมาก ผู้ใดมีความพึงพอใจน้อยก็จะทำงานตามหน้าที่

ณัฐชา เจริญมฤคทัต (2554:หน้า115) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อปัจจัยหรือองค์ประกอบที่อยู่ในการทำงาน

รจนา เตชะศรี (2550 : 12) กล่าวว่า ความพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกชอบ พอใจ หรือเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์มีความสุขในการทำงาน รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานนั้น

ภาวิณี เพชรสว่าง (2552 : 46) กล่าวว่า ทรรศนคติในการทำงานที่มีความสำคัญสำหรับองค์การ คือ ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ทางบวกโดยเป็นผลจากประสบการณ์ ในการทำงาน

พหล ดีมาก (2550, หน้า 37) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ เห็นด้วย ประทับใจ ภูมิใจ ยินดี ในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจความเข้าใจอันดีต่อกัน และความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้ดำเนินงานประสบความสำเร็จ

คเชนพงษ์ สุมาลย์โรจน์ (2550, หน้า 19) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบเห็นด้วย ประทับใจ ภูมิใจ ยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2550, หน้า 125) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำ งานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำ งาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำ งาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายของ

องค์การ กุสุมา ลมเชย (2551, หน้า 111) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติต่อการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปในทางบวก

จากความหมายของความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติ ความต้องการที่เป็นไปตามความคาดหวัง ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองก็เกิดความพึงพอใจขึ้น และถ้าไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการตามความคาดหวังไว้ความพึงพอใจก็จะหายไปทันที ดังนั้นความพึงพอใจเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลง ได้ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาอยากทราบว่าการบริหารโรงเรียนทุกด้านของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับที่จะทำให้ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารอยู่ และมีความพึงพอใจในระดับใด

หลักการและแนวคิดความพึงพอใจ

ความสำคัญของความพึงพอใจในการทำงาน

การที่ผู้บริหารขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการด้านการบริการงานหลายท่านได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานในองค์กรของตนก็เพราะเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ Davis (วรณารถ แสงมณี. 2547 : 12-1) กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจในการทำงานว่า

1. ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร
2. สร้างความซื่อสัตย์ภักดีให้มีต่อองค์กร
3. เสริมสร้างวินัยที่ดี อันจะทำให้เกิดการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับและคำสั่ง
4. ทำให้องค์การเป็นองค์กรที่แข็งแกร่ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในยามคับขันได้
5. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจที่ดีต่อการยิ่งขึ้น
6. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ
7. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นต่อองค์กรของตนเอง

จากความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามที่กล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งทำให้ผู้ทำงานมีความสุขอีกด้วย นอกจากนี้ความพึงพอใจดังกล่าวยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของการทำงานอีกด้วย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ศิลป์ชัย อ่องตระกูล (2552 : 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินงานร่วมกับกลุ่ม บุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ฉัตรฐา พวงธรรม (2553 : 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุดผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถทักษะทัศนคติค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การการสั่งการการอำนวยความสะดวกและการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

เรืองยศ แวดล้อม (ออนไลน์. 2556) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง ผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิค ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ บทบาทเหล่านี้ล้วน แต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำองค์กรให้ไปสู่ จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและ

ยั่งยืน ผู้นำที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล นำเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้มุ่งส่งเสริมพัฒนา บริหารจัดการและ ดำเนินการ ให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มุ่งมั่นในการที่จะจัดการศึกษาที่ สมบูรณ์แบบ โดยให้เกิดผลในทุกระดับกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่ สามารถพึ่งพาตนเองได้ นำไปสู่ความเป็นสถานศึกษาที่สมบูรณ์

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 12) ได้กำหนดไว้ ว่าบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามข้อกำหนดว่าด้วย การศึกษาแห่งชาติ หมายความว่าด้วยการศึกษา ภาคบังคับ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามโครงสร้าง การบริหาร วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาท ดังนี้

1. เป็นผู้นำการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย
2. เป็นผู้กระตุ้น และชักนำการใช้กำลังคน
3. เป็นผู้พัฒนาทรัพยากร
4. เป็นผู้พัฒนาเป้าหมายใหม่ ๆ ของสถานศึกษาโดยร่วมมือและเกี่ยวข้องกับฝ่ายต่าง ๆ
5. เป็นผู้แสวงหาทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา

เวียงชัย วัชรนิรันดร์ (ออนไลน์. 2553) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ตำแหน่ง ซึ่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษา โดยมีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมดูแล และการนิเทศงาน ตลอดจนการติดตาม และประเมินผลงานด้านวิชาการ การปกครอง ธุรการหรือบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์กับ ชุมชนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บวร เทศารินทร์ (ออนไลน์. 2557) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ บริหารทั่วไป
 1. จัดตั้ง/รับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2. พัฒนาหลักสูตร/จัดการเรียนการสอน
3. ออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ แนวปฏิบัติ
4. กำกับ ติดตามประเมินผลตามแผนงาน โครงการ
5. ระดมทรัพยากร ปกครอง ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินฯ
6. จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
7. ส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน สร้างความสัมพันธ์

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำในวิชาชีพ เสริมสร้างพัฒนา ให้การส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา บริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ ติดตามการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา ให้ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 29) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงาน บุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหาร ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของ ชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ณ ระดับใด ระดับหนึ่งซึ่ง อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 28)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้าน

งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การบริหารวิชาการ

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

- 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการ

ดำเนินงาน

- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล

- 1) การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง

- 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3) การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 4) วินัยและการรักษาวินัย
- 5) การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป

- 1) การดำเนินงานธุรการ
- 2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและบริหารทั่วไป
- 8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 10) การรับนักเรียน
- 11) การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบอกระบบและตามอัธยาศัย
- 12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 13) งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
- 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร
หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่และหน่วยงานอื่น
- 17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 18) งานบริการสาธารณะ

